

دیوان عدالت اداری

موضوع	بخشنامه شماره مب/ 961 مورخ ۱۳۸۰/۰۹/۱۱؛ پیش نویس دستورالعمل حسابداری اعتبارات اسنادی مدت دار
	شماره: مب ۹۶۱ تاریخ : ۱۳۸۰/۰۹/۱۱ «بسمه تعالی» جهت اطلاع مدیران عامل بانکهای تجاری و تخصصی ارسال گردید با سلام به پیوست پیش نویس دستورالعمل حسابداری اعتبارات اسنادی مدت دار ارسال می گردد نظر باینکه دستورالعمل مذکور بمنظور ایجاد یکنواختی در نحوه ثبت عملیات اعتبارات اسنادی مدت دار در بانکها و جلوگیری از بروز هرگونه آثار سوء ناشی از تغییرات قانونی نرخ ارز در سال ۱۳۸۱ تهیه و تدوین گردیده لذا مقتضی است مقرر فرمایند ضمن اظهار نظر در خصوص پیش نویس مذکور چنانچه نظرات پیشنهادی دیگری نیز در این رابطه مطرح می باشد مراتب را حداکثر ظرف مدت دو هفته از تاریخ صدور این نامه به این اداره اعلام فرمایند. بدیهی است عدم دریافت نظرات آن بانک در مدت مقرر حاکی از تأیید مفاد مندرج در این دستورالعمل خواهد بود. ص مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری اداره مطالعات و مقررات بانکی بهرام فیض زرین قلم ۱۶۱۵-۱۶ بسمه تعالی موضوع پیش نویس دستورالعمل حسابداری اعتبارات اسنادی مدت دار نظر به اینکه بانکها هنگام صدور اسناد حسابداری و ثبت عملیات اعتبارات اسنادی مدت دار اعم از فاینانس یوزانس و یوزانس داخلی ریفاینانس در مقاطع معامله استاد و سررسید پرداخت از روشهای متفاوتی استفاده مینمایند لذا بمنظور ایجاد یکنواختی در نحوه صدور اسناد و ثبت عملیات اعتبارات اسنادی فوق الاشاره و همچنین جلوگیری از بروز هرگونه آثار سوء و نامتعارف ناشی از تغییرات قانونی نرخ ارز در سال ۱۳۸۱ خواهشمند است دستور فرمائید مراتب ذیل را بدقت مطالعه و مورد اجراء قرار دهند. (۱) عملیات حسابداری انواع مختلف اعتبارات اسنادی مدت دار فاینانس یوزانس و یوزانس داخلی گشایش یافته با نرخهای شناور و صادراتی در مقطع معامله اسناد در سالجاری هنگام ظهرنویسی و معامله استاد اعتبارات اسنادی مورد اشاره حسابهای تعهدات بانک و تعهدات مشتریان در ردیف اقلام زیر خط میمیزان مبلغ اسناد رسیده تسویه و همزمان اسناد حسابداری ذیل معادل ۱۰۰ وجه اسناد به نرخ شناور روز معامله اسناد به ارز صادر شود. (۱۱) جهت اعتبارات اسنادی فاینانس و یوزانس بد بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز پس بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار (۱۲) جهت اعتبارات اسنادی یوزانس داخلی ریفاینانس بد بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز بس تسهیلات دریافتی از شعب خارج یا بانکهای خارجی بابت یوزانسهای داخلی توجه خواهند داشت وجوه دریافتی از مشتریان به هر مبلغ بعلت مشخص نبودن نرخ و عدم امکان خرید ارز و نهایتاً عدم امکان تسویه حساب قطعی با مشتریان بایستی تا سررسید پرداخت به عنوان وثیقه در حساب پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی ثبت و نگهداری شود. ضمناً بمنظور جلوگیری از ایجاد تورم در اقلام ترازنامه بانک لازمست در پایان سال مالی هنگام تعدیل و طبقه بندی حسابها معادل مانده حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی فوق الاشاره طرف حساب پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی مورد نظر قرار گرفته و حذف شوند. (۲) عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی فاینانس گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی در مقطع معامله اسناد در سالجاری نظر به اینکه در اعتبارات اسنادی فاینانس معمولاً به جای پیش دریافت محل طرح و ماشین آلات در وثیقه بانک قرار دارد و در پایان دوره استفاده از تسهیلات بدهی مشتری تقسیط و به همراه بهره دوره بازپرداخت که دو روز کاری قبل از شروع دوره پرداخت هر قسط مشخص و قطعی میگردد پرداخت خواهد شد. لذا قبل از سررسیدهای پرداخت امکان تهیه و خرید ارز وجود نداشته و نتیجتاً عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی فاینانس گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی در مقطع معامله استاد دقیقاً همانند عملیات حسابداری مندرج در بند ۱۱ فوق الاشاره خواهد بود. عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی در مقطع معامله اسناد در سالجاری

(۳۱) چنانچه معادل ۱۰۰ هم ارز ریالی وجه اسناد در مقطع معامله اسناد دریافت شده باشد.

بد حسابجاری مشتری پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی

بس حساب بستانکاران داخلی بریال مابه التفاوت نرخ شناور تا نرخ اعتبار

بس حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار

(۲-۳) چنانچه بخشی از معادل ریالی وجه اسناد در مقطع معامله اسناد دریافت شده باشد.

بد حسابجاری مشتری پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی

بس بستانکاران داخلی به ریال ما به التفاوت نرخ شناور تا نرخ اعتبار بد حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات

ارزی مدت دار به ارز تنمه بدهی مشتری به (ارز)

بس حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار

توجه خواهند داشت با دریافت ۱۰۰ هم ارز ریالی وجه اسناد بشرح) بند (۳۱) با مشتری تسویه حساب قطعی بعمل آورده و

در صورت دریافت بخشی از معادل ریالی وجه اسناد بشرح) بند (۳۲) به همان نسبت با مشتریان تسویه حساب خواهد شود

و تنمه بدهی مشتری در حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار بایستی به نرخ روز در سررسید

پرداخت تسویه حساب گردد.

بدین ترتیب بانکها میتوانند وجوه دریافتی از این بابت را بمنظور پوشش ریسک ناشی از نوسانات نرخ ارز بمصرف خرید ارز

رسانده و ارز خریداری شده را تا سررسید پرداخت نزد خود نگهداری نمایند.

(۴) عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس داخلی ریفاینانس گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی در مقطع

معامله استاد در سالجاری

کلیه عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس داخلی ریفاینانس گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی در مقطع

معامله استاد همانند عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس مندرج در بندهای ۱-۳ و ۳۲ فوق الذکر میباشد با این تفاوت

که بجای حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار از سرفصل حساب تسهیلات

دریافتی از شعب خارج یا بانکهای خارجی بابت یوزانس های داخلی استفاده خواهد شد.

ضمناً لازمست تنمه ۱۰ مازاد دریافتی از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی ریفاینانس تا مقطع تسویه نهایی با مشتریان در

حساب پیش دریافت نگهداری و متعاقباً حسب مفاد بخشنامه شماره ۴۶۰۴ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵ اداره نظارت ارز نسبت به

انتقال آن به حساب این بانک اقدام نمایند.

ه عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی فاینانس در سررسیدهای پرداخت در سالجاری)

(۵۱) چنانچه اعتبار با نرخ شناور گشایش شده باشد.

بد حسابجاری مشتری پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی

بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار

بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی

نظر باینکه استاد حسابداری فوق الاشاره به میزان مبلغ اقساط در سررسیدهای مقرر صادر میگردد لذا

قبل از صدور اسناد موصوف بایستی بهره دوره بازپرداخت مربوط به قسط مورد نظر به حسابهای بدهی بانک و مشتری

منظور شود.

(۵۲) چنانچه اعتبار با نرخهای بالاتر از شناور گشایش شده باشد:

بد حسابجاری مشتری پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی

بس حساب بستانکاران داخلی به ریال - بمیزان تفاوت نرخ شناور تا نرخ اعتبار

بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار

بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی

در این خصوص نیز لازمست قبل از صدور اسناد حسابداری فوق الذکر بهره دوره بازپرداخت مربوط به قسط مورد نظر ابتدا

به حسابهای بدهی بانک و مشتری منظور گردد.

(۶) عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس در سررسید پرداخت در سالجاری

(۶-۱) چنانچه اعتبار با نرخ شناور گشایش و ۱۰۰ معادل ریالی وجه اسناد در مقطع معامله و ظهنویسی اسناد دریافت شده

باشد.

بد حساب پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی

حسابجاری . می کتری بمیزان تفاوت نرخ روز معامله و سررسید پرداخت

حسابجاری . می کتری بمیزان تفاوت نرخ روز معامله و سررسید پرداخت

بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار

بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی

(۶-۲) چنانچه اعتبار با نرخ شناور گشایش و قسمتی از معادل ریالی وجه اسناد در مقطع معامله و ظهنویسی اسناد دریافت

شده باشد.

بد حساب پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی

بد حسابجاری مشتری بمیزان تفاوت مبلغ پیش دریافت تا مبلغ اسناد به نرخ روز پرداخت

بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار

بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی
(۶۳) چنانچه اعتبار با نرخ صادراتی گشایش و ۱۰۰ معادل ریالی آن در مقطع معامله و ظهورنویسی دریافت شده باشد:

بد حساب پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی
متری متری بمیزان تفاوت نرخ روز معامله و سررسید پرداخت
بس

بس بستانکاران داخلی به ریال تفاوت نرخ شناور تا صادراتی
بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز
بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار
بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی
(۶۴) چنانچه اعتبار با نرخ صادراتی گشایش و قسمتی از معادل ریالی وجه اسناد در مقطع معامله و ظهورنویسی دریافت شده باشد:

بد حساب پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی
بد حساب جاری مشتری بمیزان تفاوت مبلغ پیش دریافت تا ۱۰۰ وجه اسناد به نرخ سررسید پرداخت
بس حساب بستانکاران داخلی به ریال بمیزان تفاوت نرخ شناور تا صادراتی
بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز
بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار
بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی
(۶۵) چنانچه اعتبار با نرخهای بالاتر از صادراتی گشایش و ۱۰۰ معادل ریالی وجه اسناد در مقطع معامله و ظهور نویسی اسناد دریافت شده باشد

بطوریکه در ذیل بند ۳ این دستورالعمل خاطرنشان گردید بانکها با دریافت ۱۰۰٪ یا بخشی از معادل ریالی وجه اسناد اعتبارات اسنادی گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی به همان نسبت با مشتری تسویه حساب قطعی بعمل آورده و میتوانند وجوه دریافتی از این بابت را به ارز تبدیل و نزد خود نگهداری نمایند در اینصورت در سررسید پرداخت ارز خریداری شده موجود در منابع ارزی خود را به کارگزار پرداخت و بدین ترتیب حساب بدهی بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار را نیز تسویه خواهند نمود در غیر اینصورت با نگهداری ۱۰۰ هم ارز ریالی وجه اسناد نزد خود و قبول نوسانات نرخ ارز در سررسید پرداخت اسناد حسابداری زیر صادر خواهد شد

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار
بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی
(۶۶) چنانچه اعتبار با نرخهای بالاتر از صادراتی گشایش و قسمتی از معادل ریالی وجه اسناد در مقطع معامله و ظهورنویسی اسناد دریافت شده باشد:

در این خصوص نیز در صورت عدم تهیه ارز به نسبت وجوه دریافتی از مشتری در مقطع معامله اسناد نسبت به صدور اسناد حسابداری زیر در سررسید پرداخت اقدام خواهند نمود.

بد حساب جاری مشتری بمیزان هم ارز ریالی بدهی ارزی مشتری در سررسید پرداخت
بس حساب بستانکاران داخلی به ریال تفاوت نرخ شناور تا نرخ اعتبار به نسبت بدهی ارزی مشتری
بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز
بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار
بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج یا بانکهای خارجی
توجه خواهند داشت حساب بستانکاران داخلی به ریال بابت ما به التفاوت نرخ شناور تا نرخ اعتبار که در مقاطع معامله اسناد و یا سررسید پرداخت ایجاد گردیده هنگام تامین و خرید ارز در سررسید پرداخت تسویه خواهد شد.

عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس داخلی ریفاینانس در سررسید پرداخت در سالجاری
کلیه عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس داخلی ریفاینانس گشایش یافته با نرخهای شناور صادراتی و بالاتر از صادراتی در مقطع سررسید پرداخت در سالجاری همانند عملیات حسابداری مورد اشاره در بندهای ۶۱- الی ۶۶ میباشد با این تفاوت که بجای حساب بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار از سرفصل حساب تسهیلات دریافتی از شعب خارج یا بانکهای خارجی بابت یوزانس های داخلی استفاده خواهد شد. ضمناً همانطوریکه در بند ۴ این دستورالعمل خاطرنشان گردید تتمه ۱۰ مازاد دریافتی از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی ریفاینانس بایستی در این مقطع از حساب پیش دریافت خارج و طبق مفاد بخشنامه شماره ۴۶۰۴ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵ اداره نظارت ارز به حساب این بانک منتقل شود.

مهم:

با توجه به تسعیر مانده بدهی بانک بابت پذیرش اسناد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار مرتبط با اعتبارات اسنادی یوزانس و یوزانس داخلی گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی که اسناد آنها در سالجاری معامله شده یا خواهد شد لیکن سررسید پرداخت آنها در سالهای آتی میباشد لازمست در مقطع یکسان سازی نرخ ارز در ابتدای سال ۸۱ مانده حساب بستانکاران داخلی به ریال بابت ما به التفاوت نرخ شناور تا نرخ اعتبارات اسنادی مورد اشاره را بمنظور خشی سازی نتیجه تسعیر مانده حساب فوق الذکر به بستانکار حساب نتیجه یکسان سازی نرخ ارز منظور فرمایند.
عملیات حسابداری انواع مختلف اعتبارات اسنادی مدت دار گشایش یافته با نرخهای شناور و صادراتی در مقطع سررسید پرداخت در سال آتی

بد حسابجاری مشتری ر پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات اسنادی به نرخ شناور یا صادراتی روز گشایش اعتبار بد حساب مطالبات بابت مابه التفاوت نرخ ارز

بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار ر به ارز

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار ر یا تسهیلات دریافتی از شعب خارج یا بانکهای خارجی (حسب مورد)

بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج ر یا بانکهای خارجی

توجه

مانده ریالی حسابهای بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار به ارز و بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار و تسهیلات دریافتی از شعب خارج ر یا بانکهای خارجی به همراه سایر حسابهای ارزی در عملیات یکسان سازی نرخ ارز بایستی تسعیر شده باشد.

در خصوص اعتبارات اسنادی فاینانس لازم است قبل از صدور اسناد حسابداری مورد اشاره بهره دوره بازپرداخت مربوط به قسط مورد نظر ابتدا به حسابهای موصوف منظور شده باشد.

تتمه ۱۰ مازاد دریافتی اعتبارات اسنادی ریفاینانس بایستی در این مقطع حسب مقدار بخشنامه شماره ۶۶۰۴ مورخ ۱۳۷۶/۵/۲۵ اداره نظارت ارز به حساب این بانک منتقل شود.

متعاقب صدور استاد حسابداری فوق الذکر لازمست ضمن تهیه و ارسال فهرستی حاوی مشخصات کامل اعتبار مابه التفاوت نرخ شناور یا صادراتی تا نرخ روز پرداخت اعتبار از این بانک مطالبه گردد.

در این رابطه حساب مخصوصی بنام آن بانک نزد اداره معاملات ریالی افتتاح و وجوه مورد مطالبه از محل حساب اخیرالذکر پرداخت خواهد شد با دریافت سند حسابداری صادره اداره معاملات ریالی حساب مطالبات بابت مابه التفاوت نرخ ارز بشرح زیر تسویه می گردد.

بد حساب مرکز حساب مخصوص نزد اداره معاملات ریالی

بس حساب مطالبات بابت ما به التفاوت نرخ ارز

(۹) عملیات حسابداری اعتبارات اسنادی یوزانس و یوزانس داخلی ریفاینانس گشایش یافته با نرخهای بالاتر از صادراتی در مقطع سررسید پرداخت در سال آتی

(۹۱) در صورت دریافت ۱۰۰ معادل ریالی وجه اسناد در مقطع ظهورنویسی و معامله اسناد

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار ر یا تسهیلات دریافتی از شعب خارج یا بانکهای خارجی حسب مورد

بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج ر یا بانکهای خارجی

(۹۲) در صورت دریافت بخشی از معادل ریالی وجه اسناد در مقطع ظهورنویسی و معامله اسناد:

بد حسابجاری مشتری پیش دریافت از مشتریان بابت اعتبارات استادی بمیزان بدهی ارزی مشتری به نرخ روز پرداخت)

بس حساب بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار ر به ارز

بد حساب بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار ر یا تسهیلات دریافتی از شعب خارج یا بانکهای خارجی (حسب مورد)

بس حساب سپرده های ارزی دیداری نزد شعب خارج ر یا بانکهای خارجی

(۱۰) سایر موارد

۱۰-۱) بطوریکه قبلاً نیز اشاره گردید حسابهای بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار بدهی بانک بابت پذیرش استاد اعتبارات اسنادی و بروات ارزی مدت دار و تسهیلات دریافتی از شعب خارج یا بانکهای خارجی بابت یوزانسهای داخلی ماهیت ارزی دارند و لازمست مانده ریالی حسابهای فوق الذکر در مقطع یکسان سازی نرخ ارز همانند سایر حسابهای ارزی تسعیر گردند.

۱۰-۲) بمنظور ساده سازی و درک مطلب در اکثر اسناد حسابداری مورد اشاره در این دستور العمل حسابهای ارزی برخلاف اصول مندرج در پیش نویس بخشنامه شماره مپ ر ۹۲ مورخ ۱۳۸۰/۸/۳۰ این بانک طرف حسابهای ریالی قرار گرفته که لازمست در تهیه و ابلاغ دستور العمل داخلی به این مهم توجه داشته و در مواردی که حساب ارزی طرف حساب ریالی قرار میگیرد از حساب وضعیت ارزی به طرفیت حسابهای ارزی این دستورالعمل و حساب ارزش ریالی مبادلات ارزی به طرفیت حسابهای ریالی مورد نظر استفاده بعمل آید.

